

Alþingi
Erindi nr. P 137/646
komudagur. 9.7.2009

CREDITINFO ÍSLAND
UPPLYSI AÐVÖÐUN SKILYRKARI STJÓRNUN

Alþingi
Efnahags- og skattanefnd
150 Reykjavík

9. júl 2009

Creditinfo Ísland hf. hefur borist til umsagnar tillaga til þingsályktunar um ráðgjafarstofu fyrirtækja í greiðskuþróugleikum.

Samkvæmt tillögunni er ráðgjafastofu fyrirtækja m.a. ætlað eftirfarandi hlutverk:

- aðstoða eigendur og stjórnendur fyrirtækja að yfirfara rekstur
- semja við lánadrottna
- veita ráðgjöf um áframhaldandi rekstur eða stöðvun rekstrar
- leiða samvinnu við ýmsa aðila, s.s. dómstóla, endurskoðendur, skiptastjóra, ríkisskattstjóra og ábyrgðarsjóð launa
- kenna stjórnendum fyrirtækja að þekkja betur, og fyrr, viðvörunarmerki sem orsaka geta gjaldþrot
- lágmarka samsfélagslegar afleiðingar gjaldþrota fyrirtækja með því að grípa fljótt til aðgerða

Creditinfo telur rétt að koma á framfæri eftirfarandi athugasemdum við þingsályktunartillöguna og þann vanda sem henni er ætlað leysa.

I.

Markmið þingsályktunartillögunnar endurspeglast vel í því hlutverki sem ráðgjafarstofunni er ætlað að sinna. Í þeim tilgangi að varpa skýrara ljósi á aðstoðjandi vanda í rekstrarumhverfi íslenskrar fyrirtækja og um leið þörf fyrir raunhæfum úrræðum, er mikilvægt að setja hlutina í tölulegt samhengi.

	2008		2009	
	- þar af		- þar af	
	Greiðsluþrot	gjaldþrot	Greiðsluþrot	gjaldþrot
jan	139	41	183	74
feb	106	57	155	87
mar	140	77	281	99
apr	156	45	190	84
maí	142	75	195	66
jún	143	91	220	90
Samtals	826	386	1224	500

*Tala fyrir júní 2009 er ekki endanleg þar sem 811 mál eru ekki komin til skráningar hjá Cif

Framangreindar upplýsingar eru unnar upp úr gögnum Creditinfo. Creditinfo skilgreinir „greiðsluþrot“ sem gjaldþrot, árangurslaust fjárnám eða tiltekinn fjöldi vanskilafærsna. Fjöldi þeirra fyrirtækja sem hafa lent í greiðsluþroti hefur aukist um tæplega 50% á milli árunna 2008 og 2009, en tæplega 30% aukning er í fjölda gjaldþrota. Að auki er rétt að hafa í huga að 5.100 fyrirtæki eru í áhættuflokkum 9 og 10 skv. áhættumati Creditinfo, en í þeim flokkum eru þau fyrirtæki sem eru í verulegri hættu á að lenda í greiðsluþroti á næstu mánuðum.

Creditinfo spáði í byrjun árs að u.þ.b. 3.500 fyrirtæki færu í greiðsluþrot á árinu 2009 og var sú spá byggð á fyrrgreindu áhættumati félagsins (CIP-áhættumat). Í ljósi þess hve mörg fyrirtæki eru í áhættuflokkum 9 og 10, þá má ætla að spá félagsins gangi eftir.

Varhugavert er að horfa einungis á fjölda gjaldþrota þegar vandamál íslenskra fyrirtækja eru skoðuð þar sem kröfuhafar láta oft hjá líða að óska eftir gjaldþrotaskiptum. Þannig er rekstrarstaða fyrirtækis sem gert hefur verið árangurslaust fjárnám hjá jafn slæm og fyrirtækis sem hefur verið sett í gjaldþrot. Framangreindar tölur ættu því að stuðla ennfrekar að brautargengi þingsályktunartillögunnar.

Þó tillagan gangi út á að aðstoða fyrirtæki sem eru í rekstrarvanda vill Creditinfo árétta að draga má úr þeim fjölda fyrirtækja sem líkleg eru til að lenda í greiðsluþroti á næstu mánuðum með tilteknum aðgerðum. Þannig hafa erlendir sérfræðingar félagsins, er hafa smíðað áður nefnt áhættumódel, m.a. kannað áhrif lækkunar stýrivaxta og verðbólgu á spá um greiðsluþrot fyrirtækja. Sé gert ráð fyrir lægri stýrivöxtum/verðbólgu en opinberar spár gera ráð fyrir, þá fækkar þeim fyrirtækjum er lenda í greiðsluþroti umtalsvert.

II.

Creditinfo lýsir yfir stuðningi sínum við umrædda þingsályktunartillögu og telur fulla þörf á að koma henni til framkvæmda, sbr. hér að framan. Félagið telur mikilvægt að ráðgjafarstofa fyrirtækja eigi auðvelt með að greina á milli þeirra fyrirtækja sem líkleg eru til að geta komist hjá gjaldþroti og þeirra sem ekki verður bjargað, enda ólíkir ferlar sem unnið yrði eftir.

Mikilvægt er að koma fyrirtækjum, sem líkleg eru til að lenda í greiðsluþroti, fljótt til hjálpar. Vandí slíkra fyrirtækja getur vaxið hratt á tiltölulega skömmum tíma og rekstur sem hefði mátt bjarga verður ekki bjargað ef of seint er gripið í taumana. Fyrirtæki þurfa því að vera vel upplýst um hvenær þau geta leitað til ráðgjafastofunnar og þeirri aðstoð sem þar er að fá. Creditinfo er reiðubúið til að veita aðstoð sína til að auðvelda síkt, án sérstaks endurgjalds.

Vissulega er það þannig að greiðsluferðleikar fyrirtækja eru þess valdandi að þau verði gjaldþrota eða fá á sig árangurslaust fjárnám. Að knýja fram slíkar málalyktir er kostnaðarsamt fyrir kröfuhafa og getur því verið til þess fallið að auka tap þeirra ef lítið eða ekkert fæst greitt upp í kröfu.

Það er tvennt sem rekur kröfuhafa áfram í innheimtuaðgerðum sínum, annars vegar möguleiki á að fá kröfu greidda - eða finna elgnir sem geta tryggt greiðslu kröfu - og hins vegar heimild til afskriftar kröfu. Ef tilkoma ráðgjafastofu fyrirtækja getur á einhvern hátt mætt þörfum kröfuhafa hvað þessi

atriði varðar, þá er líklegt að vel takist til. Af þeim sökum er rétt að víkja stuttlega að þessum tilteknum atriðum enda ljóst að samkomulag við kröfuhafa er iðulega forsenda áframhaldandi reksturs.

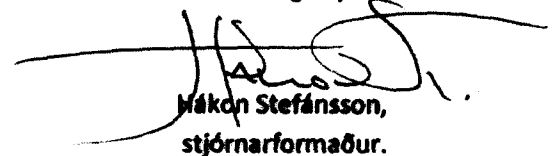
Mikilvægt er að ráðgjafarstofa fyrirtækja geti aflað upplýsinga um allar eignir og skuldir umbj. sinna og upplýst kröfuhafa um eigna- og skuldastöðu. Á þann hátt verður rekstur fyrirtækis gagnsærri og til þess fallinn að draga úr tortryggni kröfuhafa varðandi undanskot eigna og/eða að fyrirtæki greiði einum kröfuhafa meira en öðrum. Verði slíkt tryggt dregur verulega úr þörf kröfuhafa að fara í kostnaðarsamar innheimtuaðgerðir, en ógagnsæi er gjarnan þess valdandi að lítili slaki er í innheimtuaðgerðum. Um leið skapast nýr samningsgrundvöllur á milli aðila, þar sem efndamöguleikar fyrirtækis eru metnir með raunsærri hætti en nú er. Slíkt eykur um leið líkur á því að fyrirtæki geti haldið áfram rekstri.

Kröfuhafar hafa þörf fyrir því að geta afskrifað kröfur, m.a. í þeim tilgangi að fá virðisaukaskatt endurgreiddan (þegar vara/þjónusta er seld greiðir seljandi vsk til ríkisins óháð því hvort krafa fái greidd). Til að slíkt sé unnt hafa skattayfirvöld gert kröfu um að afskrift kröfu grundvallist á árangurslausu fjárnámi eða gjaldþroti. Nauðsynlegt er að skattayfirvöld slaki á þessari kröfu og heimili afskrift kröfu á grundvelli yfirlýsingar ráðgjafastofunnar. Komi til þess að krafa greiðist síðar meir þá ber kröfuhafa, lögum samkvæmt, að greiða virðisaukaskatt af því sem hann fær greitt. Fyrirgreint úrræði mundi ekki hægga slíkri skyldu. Á þennan hátt hefðu kröfuhafar augljósan hag af góðu samstarfi við fyrirtæki í greiðsluferfðuleikum og um leið ráðgjafastofuna sem slíka.

Takist vel til með framangreind atriði er ljóst að draga mun verulega úr álagi á dómstóla og sýslumannsembættin um leið og ferli fyrir fyrirtæki í greiðsluvanda yrði skilvirkara.

Undirritaður lýsir yfir fullum vilja til að stuðla að því að þingsáhyktunartillagan verði að veruleika og er reiðubúinn að útvega upplýsingar eða annarskonar aðstoð eftir því sem þurfa þykir.

Virðingarfyllt,

Hákon Stefánsson,
stjórnarformaður.